

ZEMĚ. VODA. VZDUCH.

Když jsem před sedmi lety psal do časopisu FotoVideo své první nadšené statě o bezpilotních vrtulnicích, ptačí perspektivě a letecké fotografii, naprosto jsem tehdy netušil, co všechno pro mě budou drony – jak jsme oněm hračkám začali vzápětí říkat – znamenat. Z původního tápání se pro mě staly svým způsobem profesí, a ač obavy o bezpečí stroje i lidí v jeho okolí v mé hlavě dodnes přetrvávají, cítím se dnes ve vzduchu jako doma. Ale co voda? Nenastal čas proniknout do posledního z podmanivých žvlů? Nebo se o to alespoň pokusit? K této myšlence jsem dospěl při plánování naší letošní velké cesty do Indonésie. S podvodní fotografií jsem experimentoval poprvé na Bajkalu v roce 2010, ale konstelace teploty vody (15 °C) a teploty mého podpaží (38 °C) nebyla tehdy přívětivá. O poznání lepších výsledků jsem docítil o rok později, a to na Kubě. Tehdy jsem máčel nebohou D300 v podvodním pytlíčku, aby mi do něj tu a tam natekla voda. Letos jsem se konečně rozhodl pro odvážnější krok a kontaktoval jsem rovnou Juru Katrušáka, který je mj. jedním z hlavních dovozců profesionálních housingů Ikelite (www.podvodnipouzdra.cz). Než budete hledat, co ta sranda stojí, řeknu vám rovnou, že skoro stejně jako foťák. A to mě právě dovedlo k zajímavému dilematu: pro které své tělo pouzdro koupit? Pro Nikon D500? Toho miluju! Ale ruku na srdce – je to již tři roky starý model a já mám z důvodu nemalé investice v úmyslu používat pouzdro dalších třeba pět nebo sedm let. A tak jsem se rozhodl pořídit úplně nové pouzdro na nejnovější model Nikonu, a to na Z7. Ne že bych ho přímo vlastnil, ale dokud ho lze půjčit, vím, že dostanu z toho temného podvodního světa úplně maximum. Rozhodl jsem se tedy vrazit většinu rodinných úspor (rozumějte: prakticky všechno kromě zlatého zubu po prababičce a mojí levé ledviny) do cesty celé naší rodiny do asijského rovníkového ráje. Následující texty vznikly tak, jak je u mě zvykem: na iPadu přímo na cestě, v zemi, kde se sladí i mangový džus, na dvou neobydlených a sedmi obydlých ostrovech, pěti lodích, ve dvanácti autech i devíti letadlech.

Text a foto: PETR JAN JURÁČKA, <http://petr.juracka.eu/indonesie2019>, www.zezivotafotografy.cz

Vytahali jsme všechny spotřebiče ze zásuvek, vypnuli vodu a zamkli dveře. „Je tohle celý, myslíš, vůbec dobrý nápad?“ zeptala se mě moje Zuzka přede dveřmi, aby to děti neslyšely. „Ne. Je to úplně hovadina, ale bude to super,“ odvětil jsem jí rychle, aby nemohla o mých slovech dlouze pochybovat, a utíkal za dětmi dolů po schodech. Odjeli jsme na letiště do Prahy, kde jsme zjistili, že na Bali nemáme žádné ubytování. To nás ale nerozhodilo a prokázalo se dávno známé: děti snášejí veškeré ty letištní útrapy a životní nejistoty mnohem statečněji než my dospělí. Když jsme po sedmácti hodinách ve dvou letadlech přistáli na Bali, našli jsme hotel, já se zavřel hned v koupelně a vlezl pod ledovou sprchu. Dostavily se výčitky: Neposral jsem to? Majdě bylo teď šest let, Vendě ještě nebyly čtyři. Neměl jsem to nechat na jiný? Na kdy ale? Rychlý tok zbesílých myšlenek zastavilo až urputné bušení na dveře. „Tati, je tu obří štika!“ řvala na celý hotel naše Věna. Vyběhl jsem polonahý a mokrý ven, našel zoufanou ženu na posteli v pék-ném, ale stísněném pokoji a dvě děti na chodbě civící

na asi dva centimetry dlouhou ještěrku na stropě. Na Bali jsme setrvali jednu noc stejně jako na Borneu. Nechtěli jsme se nikde zbytečně zdržovat, ale naopak vyrazit co nejdřív za jediným cílem – na želví ostrovy. Na dvou krásných, přísně chráněných ostrovech totiž funguje již více než deset let moje bývalá spolužačka z fakulty Hanka Svobodová, která nám umožnila se do těchto jinak zapovězených koutů světa dostat. Mým cílem bylo natáčení krátkého filmového dokumentu, cílem mé ženy přivést obě děti v pořádku domů.

Abychom se krapet otrkali, úvodní dny jsme strávili na ostrovech obydlých. Tím prvním byl Derawan, kde jsem zamýšlel se jen tak lehce proplavat s novým podvodním pouzdem a osahat si jej cvičně v akci. Sled událostí byl však dost jiný, než jak jsem si svou první zkušenost představoval. Místní rybáři viděli v posledních dnech žraloky velrybí, jak připlouvají do zdejších vod lovit plankton, kterého je v tomto ročním období více. „Zítřka se je prý pro nás pokusí nalákat na mraky malých rybek, co jim zůstávají v sítích,

Kořenouška papuánská (Mastigias papua) je jedním ze čtyř druhů medúz brackického jezera na Kakabanu. Mít dva až tři dny jen na toto jezero, nemudil bych se.
KAKABAN, 7. ÚNORA 2019, 15:34
 Nikon Z7, FTZ, Nikon 16–35 mm VR @ 31 mm, Ikelite 200DL, 1/500 s, f/7,1, ISO 125

Pobřeží Kakabanu, vpravo je moře a zbytek korálového útesu, vlevo pak prales a brakické jezero s medúzami.

KAKABAN, 7. ÚNORA 2019, 13:40
DJI Mavic 2 Pro, 1/100 s, f/7,1, ISO 100

a vyhazují je, tedy jestli chceme...“ naznačila ranní plán Hanka. Do prdele, jak jestli chceme? My jsme se všichni, jak jsme tady, narodili přesně pro tenhle moment. Budík na 5.30. Děti na značce. Come on, tohle je životní příležitost! Loď pluje k síťím, pod nimiž plavou obří monstra. Úvaha, zda k nim vlezu do vody, trvá přesně jednu sekundu. Vždyť foták jsem si ukládal třesoucíma se rukama do podvodního pouzdra už večer, abych měl vše připraveno předem. Nemohl jsem usnout z toho, zda je volba širokáče 16–35 mm f/4 ta správná, když mám v batohu rybí oko 8–15 mm... Do dvou do rána jsem tohle dilema řešil. Poprvé polezu do vody s foťákem v novém pouzdře a hned ke žralokovi. A teď? Teď mi něco ožírá kůži na těle a je mi to úplně jedno. Značně s klidem také přecházím fakt, že mi z hlavy upadlo oblíbené GoPro, které se mnou skoro dva roky putovalo světem a nyní jsem jej odevzdal dnu Celebeského moře. V jednom okamžiku sedím na obřím žralokovi, zatímco mě z něj smete ten druhý ploutví a já pod ním pozoruju poprvé ryby-čističe, které jsem doposud znal jen z televizní obrazovky.

Tohle balení je dost odlišné od toho, na které jsem normálně zvyklý. Každopádně v celé sestavě přibýlo pár nových věcí. A když mám něco nového, zpravidla se snažím alespoň orientačně projít ke všemu návod, abych přešel problémům. Jo, přečetl jsem si návod i ke šnorchlu. „Při použití musí být horní konec šnorchlu vždy nad hladinou vody. Pokud bude horní konec trubice pod vodou, nebudete schopni dýchat.“ Tímto balení považuji za kompletní.
PARDUBICE, 31. LEDNA 2019, 22:01

Neustále se drží svých pánů, protože bez nich by v moři nepřežili. Mají natolik specifické adaptace k tomuto životnímu stylu, že už nemohou žít jako normální ryby jen tak ve vodě. Jen ty jejich hlavy, uzpůsobené k tomu, aby se udržely

u žaber žraloků. O chvíli později se pak vynořuje z hlubin třetí žralok, o kterém jsem doposud neměl ani tušení. Nasál do své obří tlamy zhruba polovinu svého těla, řekl bych tak od kolen po prsa. Naštěstí pochopil, že nejsem plankton,

NIKON AMBASSADOR

INSPIRACE / NA CESTÁCH

ale planktonář, a láskyplně mě opět vyplivl ven, aby mohl pokračovat v hodování. Po hodině potápění se Madlence dělá na houpající se báře nevolno a je blud jak stěna. Nastal čas se vrátit zpět a po zbytek dne se snažit naprosto bez šance o vyfocení obřích karet, které se mě ve vodě vždy polekaly a odplavaly. Ale mně je to jedno, protože mám dnes splněno. Ano, kdybych měl šanci fotit a točit žraloky velrybí znova, udělal bych mnoho jiného. Použil bych ještě kratší expoziční čas a přemýšlel bych u focení více už od začátku. A asi bych volil to rybí oko. A třeba bych si GoPro přidělal ne na hlavu, ale na housing. A taky bych... to je teď jedno. Tu svoji fotku si odtud doufám odvážím a do smrti smrtoucí nezapomenu na dnešní den. A to znamená jediné – dnešek stál za to žít. A taky stál za putování přes půlku planety se dvěma malými bytostmi, kterým ty dnešní události dojdou až jednou, někdy.

Na další ráno Hanka domluvila transport na atol Maratua, kde má učit ve škole. Je to tam docela kus cesty lodí, a tak naplánovala po cestě dvě zastávky. Uprímně, ta druhá byla naprostý top. Ostrov Kakaban. Je to místo, kde se kumulují poměrně hodně turistů. Ostatně je právě poledne a z ostrova se stahuje velká skupinka spálených Američanů. „Nezbylo vám nějaké jídlo? To, co máte, vypadá fakt dobře,“ prohodila ledabyle indonésky Hanka s místním průvodcem americké skupinky, abychom za chvíli s nimi všichni poobědvali. A co že tady turisté hledají za štěstí? Kakaban je jedno z asi dvou vzácných míst na zemi, kde je možné šnorchlovat v obklopení tisíců malých medúz v brakickém jezeře uprostřed atolu.

//

...O CHVÍLI POZDĚJI SE PAK VYNOŘUJE Z HLUBIN TŘETÍ ŽRALOK, O KTERÉM JSEM DOPOSUD NEMĚL ANI TUŠENÍ. NASÁL DO SVÉ OBŘÍ TLAMY ZHRUBA POLOVINU MÉHO TĚLA, ŘEKL BYCH TAK OD KOLEN PO PRSA. NAŠTĚSTÍ POCHOPIL, ŽE NEJSEM PLANKTON, ALE PLANKTONÁŘ, A LÁSKYPLNĚ MĚ OPĚT VYPLIVL VEN, ABY MOHL POKRAČOVAT V HODOVÁNÍ.

Díky jejich dlouhodobé izolaci od moře a absenci přirozených nepřátel zcela ztratily žahavou obranu a člověka mohou tak nanejvýš pohladit. V jezeře žijí rovnou čtyři druhy a ve vegetaci nacházím i jejich polypy. Biologova extáze! Orgáč jak hovado prostě. Tolik přítom lituji, že jsem si nepřibálil taky pásek a olova. Můj vztlak je neúprosný a já neustále stoupám k hladině. Budu toho tenhle výlet litovat ještě tolikrát. Snažím se celou dobu fotit alespoň trochu proti slunci, třeba tam něco padne.

Ještě dvě noci na atolech a konečně nastal den D! Vyrážíme za tím, za čím jsme do Indonésie odletěli. Za želvami. Přesněji řečeno na dva neobydlené

První fotografie s podvodním pouzdrém mě tak nějak ujistila v tom, že to nebyla špatná investice a že v tomto směru patrně nebyla poslední.

DERAWAN, 6. ÚNORA 2019, 07:05
Nikon Z7, FTZ, Nikon 16–35 mm VR @ 16 mm, Ikelite 200DL, 1/200 s, f/5,6, ISO 1100

INSPIRACE / NA CESTÁCH

ostrovy Celebeského moře Bilang-bilangan a Mataha. Ten druhý je jen o kousek menší a leží v těsné blízkosti korálového útesu. Na obou ostrovech stojí relativně útulná chatrč skýtající přístřeší třem místním rangerům, kteří jsou každý večer i každé ráno připraveni chránit zdejší snůšky před pytláky, na což obvyčejně stačí jejich pouhá přítomnost. Když kolem plující rybáři vidí, že jsou na ostrovech ochránci želv, na vykrádání snůšek si netroufnou. A tak se tu občas na plážích zapálí i sesbíraná hromada naplavených odpadků, aby bylo vidět, že to tu žije. Úloha rangerů je však o něco složitější, neboť musí třikrát denně celý ostrov obejít, z toho dvakrát v noci. Kromě běžného monitoringu také přenášejí vajíčka ze snůšek nakladených na nevhodná či nebezpečná místa do chráněné zóny, kde mají

o jejich lhnutí přesný přehled. Těším se jako malý, konečně vypadneme z civilizace.

Od rána prší, ale moře je našťásti poměrně v klidu. Hanka sehnala o poznání větší loď – ještě že tak. Dva motory, každý o výkonu dvou set koní. Po dvou hodinách plavby z Maratui jsme byli na širém moři a dostali se do větších vln, které si s naší lodí pohrávají, jako kdyby to byla vánoční skořápka vlašského ořechu se svičkou plující na Vltavě. Chvilí mi bylo líto, že to nemůžu natočit dronem z pohledu od moře, ve druhou chvíli mi to líto už nebylo. Asi bych se pozvracel. Chtěl jsem alespoň obletět dronem samotnou loď, až bude odplouvat po tom, co nás zanechá na ostrově, ale strhl se tak silný déšť, že jsem se k létání neodhodlal. Natočil jsem alespoň pár záběrů

již tak mokrým Osmo Pocketem a Z7 a pomohl rangerům odnést naše bály do přístřeší. Ani jsem se ale nestihl převléknout z promáčeného oblečení a začaly se dít věci. Doběhl jsem s mokrým foťákem do chatrče a rozhodl se je rychle vysušit. Nedostal jsem k tomu ale příležitost, protože se hned vzápětí začaly lhnout malé karety ze snůšky přímo před vchodem. Fotil jsem i točil jako utržený ze řetězu, objektiv jsem jen rychle utřel z obou stran do ručnicku, který pak nade mnou Zuzka držela jako deštník. Takovéhle štěstí jsme fakt nečekali. Venda i Majda odvažně čelily polonahé dešti, aby pomohly malým želvičkám ven. Tohle bylo prostě skvělé.

Dalšího dne nabraly události zcela nový spád. Idiocie. Jinak se to asi nazvat nedá. Nebo jen

Cestování jako fenomén samo o sobě vždy přináší mnohem více, než před symbolickým otevřením dveří člověk vůbec plánuje. Nikdy netušíme, zda to, co je navíc, jako bonus, bude epické a skvělé. Ale když tomu tak skutečně je jako v tenhle moment, stojím vždy před takovou scénou nechápavě jako Alenka v říši divů. Není na světě divadla, které by dokázalo roztočit takovou parádu jako obvyčejná pouť člověka.

MARATUA, 8. ÚNORA 2019, 16:50

Nikon Z7, FTZ, Nikon 16–35 mm VR @ 35 mm, 1/50 s, f/10, ISO 64, B+W CPL Kaeseaman MRC nano, Manfrotto BeFree

Pokaždé když jsem na Bilang-bilanganu či Mataze vztlétl s dronem, uvědomil jsem si, v jakém ráji jsme se ocitli.

BILANG-BILANGAN, 10. ÚNORA 2019, 11:37
DJI Mavic 2 Pro, 1/100 s, f/10, ISO 100

prostě blbý nápad? To už je teď jedno. Podělal jsem to fest. Zkrátka jsem vyrazil na „šoulačku“ do pralesa, tj. s foťákem a teleobjektivem v ruce v naději, že třeba vyfotím varana nebo něco jiného. Taky jsem si vytipoval pár větších pavoučích sítí k focení a našel nádherný strom, kde jsem si plánoval časosběr. To všechno by byl podle mě celkem dobrý nápad, jak využít trochu poledního času, kdybych tam ovšem nešel bos. Po vzoru ekvádorských indiánů jsem vyrazil jen tak, včtyř už tady chodím bos druhý den, a to i v pralese. Bylo to v pohodě, dokud jsem prudce nešlápl na zalomený klacek v zemi, prostředkem chodidla. Patrně ratanová ratolest. Ta bolest byla tak prudká a intenzivní, že jsem zahodil Z7 i s novým teleobjektivem 300 mm f/4 do pralesa, jak jsem vystřelil. Okamžitě jsem v bahně pod sebou viděl vytékat dost krve na to, abych pochopil, že to není moc dobré. Popadl jsem foťák, vytáhl jej z bahna a odbelhal se co nejrychleji k příbytku, před kterým našťásti seděla Zuzka. Když viděla krvavé stopy v písku, otrásl to s ní. Ani se jí nedivím, včtyř jsme na tolik extrémním místě, vzdáleném od nejbližšího obydleného ostrova dvě hodiny jízdy lodí, kterou ale nemáme a nemůžeme si ji bez signálu ani zavolat. I kdybychom ji ale měli, do nejbližší nemocnice by pak následovala několik hodin dlouhá jízda autem a pak letadlem. Zuzka mi začala ránu ihned omývat pitnou vodou, aby z ní dostala bahno a písek. Když už byl rozsah zranění patrnější, rozhodl jsem se sám vytrhnout menší objekt z rány ven. Bylo to moje vlastní maso. Žmoulat jej mezi prsty byl natolik divný zážitek, že jsem zbytek prací přenechal Zuzce. Sešly se k nám postupně všechny ženy týmu a po kompletním očištění začaly aplikovat

různé desinfekční přípravky. Nezařvat při tom bylo zatraceně těžké. Blbě taky bylo, že jsem si patrně nějak narušil inervaci třech prstů na noze, občas mám pocit, že je nemám, občas naopak bolí anebo je cítím úplně nezvykle, jako by je tlačila bota, i když jsem bos. Přemýšlím, zda ten elastický cizí objekt, co nešel ani pinzetou vyndat ven, nebyla moje šlachy. Však kuřecí vypadá obdobně.

Zuzka se mi o ránu postarala ještě večer, ale já už věděl, že i přes silnou bolest musím stůj co stůj ihned vyrazit na želvy. Včtyř je dnes jasno, měly by klást. V deset večer se mnou vyrazila i Majda, která se ale nakonec přidala ke skupince všech normálních lidí, kterým jsem nestačil. Každý krok byl pro mě nepředstavitelným utrpením, musel jsem často odpočívat. Přestože jsem měl nohy v ponožkách a ty zas v botách, cítil jsem pod nohama každíčký, na pláž vyplavený korál. První želva nebyla daleko, oddychl jsem si. Jenomže ještě nezačala klást a my ji nechtěli vyrušit. Šli jsme proto dál. Zhruba po půlhodině jsem viděl skupinu, která na mě čeká. Jak já jsem jen doufal, že mají kladoucí želvu... Chyba lávky, čekali na mě a Madlenka chtěla už jít spát. „Hele, vracet se ale nemá smysl,“ řekla mi Hanka. „Jsem v půlce ostrova, teď je už rozumnější ho obejít celý.“ Madlenka proti plánu značně protestovala, protože se dost bojí vyvrženého mrtvého vorvaně ležícího asi půl kilometru před námi. Pokud bychom se otočili, nemusela by kolem něj projít v noci, ve dne jí to prý stačilo. Ta velryba tady leží od 16. prosince loňského roku. Hanka odhadla její původní velikost zhruba na 25 metrů, já odhadl její stav na

„pěkně hnusný kekel“. Majda ale nebyla jediná, kdo měl z velryby strach. Tím druhým jsem byl já. Koupali jsme se s holkama dnes ráno jen 300 metrů od ní, což odhaduju jako mez toho, co by ještě mohlo donést nějakou infekci. Pořád se ale utěšuju tím, že aktuální proud byl směrem od nás k velrybě a že to bude dobré.

Odjezd z Bilang-bilanganu na vedlejší Matahu přišel v pravý čas. Od rána je šílené vedro a děti se probudily se štípanci na nohou a rukou. Tedy přesněji s desítkami štípanců. Jsou to takové ty hrubé, podlité, hnusné a hlavně svědivé štípance, takže musíme holky neustále něčím bavit, aby na to nemyslely a nedrbaly se. Já vyrazil ještě za tmy na východ slunce na vedlejší, lépe orientovanou pláž, ale nedošel jsem pro bolavou nohu příliš daleko. Trochu jsem doufal, že zastihnou nějakou opožďenou karetu po kladení na písku, že bych ji vyfotil v ranním svítání, ale nebyla tam žádná. Když jsem se vrátil k poštápaným dětem a zoufalé ženě, bylo jasné, že je zapotřebí nějaké změny. Mezi ostrovy se pře-

místíme lodkou ochranářů, cesta by měla trvat asi patnáct minut. Tedy... ta loď je skvělá, ale taky malá, nevejdeme se do ní úplně všichni najednou. Takhle mezi ostrovy to je fajn, ale je to taky náš jediný možný spoj s pevninou, přesněji s Borneem, což je sice ostrov, ale je tak veliký, že mu říkáme pevnina. A protože tu není ani signál, nemůžeme si na Borneo zavolat a objednat loď větší. Bude to ještě dobrodružství. Každopádně Mataha je krásná. Je to úplně nejvic nejlepší místo v Indonésii! Nikde nikdo, jen my, rangeři a písek. A voda kolem dokola. Když je odliv, voda sahá k písčným plážím více jak sto metrů od chaty. Když je pak ale naopak příliv, voda je přímo pod okny. Zírám jak puk. A jsem moc spokojený.

Večer jsem se trochu rouhal, když zazněl plán odjet z ráje už druhý den. Utěšoval jsem se tím, že horolezci na vrcholu Everestu taky netráví celý víkend kocháním, ale sotva patnáct minut na jedno či dvě selfie. Pokusil jsem se vytěžit z našeho pobytu na ostrově maximum a snímal

podle mě dost klíčový časoběr přílivu jak večer, tak v noci. A následně pak i během zamračeného rána, kdy jsem foták umístil do přílivové zóny. Začalo lehce pršet, pak se rozpršelo víc. Raději jsem se stáhl do chaty rangerů. Začalo pršet jako hovo. „Jo, jo, takhle nějak to vypadá, když je období dešťů,“ posteskla si Hanka, protože v tomhle počasí jsme rozhodně nikam odjet nemohli. Hned po obědě zahlédla Zuzka želvu jen kousek od domu. Venku přišlo, ale já se rychle převlékl, vlastně spíš svlékl, hodil foták do vody a vyrazil. Viditelnost byla pod hladinou zhruba půl metru a já se tam spíš trápil. Aby byla želva na videu vůbec patrná, musela by se moje pouzdro snažit spíš sežrat, než aby přede mnou utíkala. Snažil jsem se čas ve vodě využít alespoň k něčemu a trénoval ostření. Rybí oko, které jsem měl zrovna nasazené, umí ostřit totiž i na kapičky na předním skle pouzdra, což focení občas komplikuje. Dala se do mě zima a došla mi tíživost situace. Točil jsem film o želvách, ale neměl jsem doposud žádnou větší želvu nafilmovanou pod vodou. Jak budu asi stříhat film o želvách bez želv?

Právě vylihnutá malinká kareta obrovská (*Chelonia mydas*) na své pouti od vajíčka k moři. Dospělosti se malých karet dožije sotva jedno procento.

MATAHA, 12. ÚNORA 2019, 16:39

Nikon Z7, FTZ, Nikon 60 mm f/2,8 G MICRO AF-S ED, 1/500 s, f/10, ISO 1600

Dospělá kareta kladoucí vajíčka pod noční oblohou byla pro nás hlavním cílem celé cesty. Já i Madlenka jsme byli šťastni, že se nám podařilo ji opravdově spapřit. Cervené světlo vychází z čelovky, které na rozdíl od bílého světla karety při kladení neruší.

BILANG-BILANGAN, 10. ÚNORA 2019, 23:55

Nikon Z7, FTZ, Nikon 20 mm f/1,8 G ED, 20 s, f/2,2, ISO 2000, Manfrotto BeFree

Původně jsem si myslel, že mi pět 64GB a dvě 32GB XQD karty do Z7 budou stačit na celou dobu. Chyba lávky. Celkem jsem díky půjčenému MacBooku a mému oblíbenému 5TB disku ADATA HD830 naplnil celou sadu karet třikrát. Společně s SD kartami do Nikonu D500 a microSD kartami do Mavicu jsem si domů za tři týdny přivezl 1,5 TB zážitků. Tak, a teď se tím ještě proklestít, že?

MATAHA, 11. ÚNORA 2019, 21:31

Jen co jsem vylezl z vody, bylo jasné, že v nejbližších hodinách nikam nejedeme. Vlny za útesem byly obří. Hanka si myslela, že by to šlo. Ale rangeři měli stejný názor jako já. Ne že bych jim rozuměl, ale výrazy tváří hledících směrem k vlnám mluvily řečí srozumitelnou komukoliv. Rozhodl jsem se poslední chvíle na Mataze využít alespoň k procházce a ostrov jsem v dešti celý obešel. Neměl jsem už ani čím utírat objektiv, ale to nevadilo. Hlavním cílem mojí obchůzky totiž nebyly fotky, ale pokus o to se srovnat s tím, že odjedu bez nafilmovaných velkých želv v moři. A že opustím ráj. Právě table procházka byla pro mě však prvním civilizačním šokem naší cesty. Přestože jsme byli na neobydleném ostrově, vzdáleném dvě hodiny plavby lodí od nejbližší civilizace, pobřeží bylo lemováno tunami (ano, tunami!) naplavených odpadků – PET lahve, boty, kabelky, pásky, etikety, sklo. Kamkoliv jsem se podíval, mezi kořeny a na větvích nad vodou byly barevné plastové a textilní odpadky, přestože právě na těchto ostrovech je pravidelně sbírají a odnáší rangeři i dobrovolníci. Je mi z naší civilizace hrozně.

Moc jsem se se situací nenafilmovalých želv nesrovnal. Ale zase nemůžu chtít všechno, a tak jsem se vrátil k chatrči alespoň s pokusem o nenucený úsměv. „Dneska nic, už je pozdě,“ padlo rozhodnutí a já jsem byl šťastný za prodloužení našeho pobytu. Vendulka chce čúrat, tak ji odvádím dál od chaty. A když jsem ji tak držel v ruce, zatímco ona spokojeně očůrávala kytičku, já jsem koukal po okolí a nevěřil svým očím. Hned vedle nás si to štrádovala malá, právě vylihnutá karetko. Ihned jsem svolal tým a ten velmi rychle zjistil, že se právě vylihla dvě hnízda. Za chvíli jsme měli více

Jedno z největších zvěřstev současné doby – palma olejná (*Elaeis guineensis*). Takhle na snímku vypadá možná neškodně, ale ve skutečnosti díky obrovské poptávce nejen západního světa po palmovém oleji se pěstuje ve velkém. Olejové plantáže zabírají obří plochu namísto původního pralesa a každým dnem se rozrůstají. Zhruba o 132 fotbalových hřišť každou hodinu. A to jen v Indonésii.

BORNEO, 14. ÚNORA 2019, 13:57
DJI Mavic 2 Pro, 1/50 s, f/5, ISO 100

jak stovku karet v kbelících a já jsem byl šťastný. Zase šťastný! Měl jsem možnost udělat reparát a konečně nafilmovat i nafotit ten malý zázrak. Bez deště. Večer, když je šla Hanka pouštět, jsem si vyjednal pláž jen pro nás dva. V tom se na chvilku rozestoupily mraky a ostrý paprsek světla Hance osvětlil tvář i lehce průsvitnou sukni. Víím, že jsem právě točil naprosto klíčový záběr pro náš film. Desítky malých želviček běžely svůj závod směrem k moři v Božím světle a já jsem měl radost, že jsme mohli zůstat. Takovou radost!

Ráno, jen chvíli po východu slunce, odjela první várka na pevninu. Naše loďka je pro všechny příliš malá, museli jsme se rozdělit. Odhadli jsme odjezd druhé skupiny na poledne a můj plán byl jasný: věnovat celé dopoledne želvám pasoucím se na mořských trávách přímo před chatrčí. Bylo jich tam několik, ale viditelnost nebyla ani toho dne zdaleka dostatečná. Ne, neměl jsem šanci. Po dvou hodinách ve vodě

//

...VÍM, ŽE JSEM PRÁVĚ TOČIL NAPROSTO KLÍČOVÝ ZÁBĚR PRO NÁŠ FILM. DESÍTKY MALÝCH ŽELVIČEK BĚŽELY SVŮJ ZÁVOD SMĚREM K MOŘI V BOŽÍM SVĚTLE A JÁ JSEM MĚL RADOST, ŽE JSME MOHLI ZŮSTAT. TAKOVOU RADOST!

jsem to vzdal. S dětmi jsme se chvíli poflakovali kolem chatrče a já si fofil věci, na které nebyl doposud čas. Detaily, sušené ryby, rangery. Bylo poledne a loď nikde. Obul jsem se ještě jednou do ploutví s cílem prozkoumat útes před námi. Když bych slyšel loď, vrátím se do půl hodiny. Ještě že jsem to zkusil! Ne, neviděl jsem ani jednu karetu, ty byly totiž při odlivu někde v moři. Tady byla pro ně momentálně příliš malá hloubka. Ale já měl konečně možnost obdivovat podmořské akvárium! V ruce jsem měl jen půjčený GoPro, protože moje Z7 mělo plnou i poslední, sedmou kartu. Ve vodě jsem byl

přes hodinu a vrátil se právě v okamžiku, kdy přijížděla loď. Ještě jsem se rozloučil posledním pohledem s rájem a šel se sbalit. Pojedeme. Hurá... teda, spíš: ach jo. Slzička tam byla.

Anebo ne? Už byly čtyři, byly vlny. Řidič navrhoval nechat to až na ráno a já jsem byl – to už asi chápete – opět nadšený. Třetí noc na Mataze. Ptal jsem se Berlyho, kam teda všechny ty karety při odlivu odplouvají. „Jsou leckde. Ale možná by mohly být na útesu. Je to asi 900 metrů od břehu tímhle směrem,“ ukazoval klackem na mapě, kterou jsme spolu nakreslili do písku.

„Chceš tam hodit?“ ještě dodal. Nadával jsem jako špaček, že jsem to nevěděl dříve. Mohl jsem tam být přeci celý den. Jasně, jedem! Loď tam budeme rychleji a hlavně mi Berly přesně ukáže, kde by želvy mohly být. Skočil jsem pozadu z lodí s GoPro v ruce a nechápal tu nádheru kolem. Tolik ryb jsem viděl jen před mnoha lety na Kubě, ale to rozhodně nebyla taková nádhera. Útes padal skoro dvě stě metrů do nekonečných hlubin a po pěti minutách šnorchlování jsem uviděl první karetu. Byla ode mě asi deset metrů, ani jsem se nehnul, abych ji nevyplašil. Točil jsem. Jen co odplavala, sprintoval jsem k lodí a vzal si Z7. Na jedné kartě mi zbyly ještě tři minuty místa, to dám! S objektivem 35 milimetrů budu ke karetě výrazně vizuálně blíže a zdejší viditelnost je řádově lepší než na „pastvinách“ před domem. Byl jsem ve vodě až do západu slunce, Berly i náš pomocník, zhruba dvacetiletý Riswan, na mě trpělivě čekali na lodí a občas mi jen pomohli se vrátit proti proudu. Ve vodě byla už skoro tma, ale nevzdal jsem to. Cpal jsem tam ISO milion a přede mnou plavaly další dvě karety. Bály se mě. Ale schoval jsem se jim za útes a pak na ně vyplul v nečekáný okamžik. Získal jsem cenné sekundy do dokumentu. Kdybych měl olova, mohlo to být lepší. Kdybych tu byl celý den, bylo by to super. Kdybych byl více věděl o tom, jak to tady chodí... kdybych... zase samá kdyby. To bylo jedno. Měl jsem dva záběry a hlavně jsem byl

Vendulka na pláži na Bali. Poštípáná, spálená, ale veselá. Kdo ví, co v ní tahle cesta zanechá. Bude si ji v dospělosti vůbec pamatovat? Já věřím, že ano.

BALI, 16. ÚNORA 2019, 18:30
Nikon Z7, FTZ, Nikon 300 mm f/4,0 E AF-S PF ED VR, 1/500 s, f/6,3, ISO 640

okouzlený tím nejkrásnějším šnorchlováním svého života natolik, že jsem si sám sobě slíbil, že si co nejdříve udělám licenci na přístrojové potápění. Tohle musím zažít alespoň ještě jednou v klidu s fľaškou na zádech. Je to nádhera!

Ráno následujícího dne nastal konečně okamžik opuštění Matahy. Se slzou v oku jsme naložili děti do loďky a vyrazili. Opět jsme se dostali na širé moře. Dva malé ostrovy a několik lodí po cestě nás uklidnilo. Neustále jsme se po nich se Zuzkou ohlíželi. Nemusel jsem nic říkat, ale oba jsme věděli, že myslíme na totéž. Hledali jsme, kam bychom doplavali s dětmi v případě převrnutí loď. Holky usnuly. My jsme byli jako na trní, celé tři hodiny, než jsme se dostali do mělčin na pobřeží starého známého Kalimantanu, tedy Bornea. Byl to dobrý den. To, čeho jsme se báli nejvíce, bylo za námi. Příjezd na Borneo nemohl být idyličtější. V mangrovech nás přivítala skupinka endemitních primátů kahau nosatých. Netrvalo mi ani minutu vytáhnout bágl, z něj pevný teleobjektiv, nasadit jej přes FTZ na Z7, přepnout do systému redukce vibrací, nastavit automatickou kontrolu ISO oproti preferované clone a konečně sundat krytku a zaostřit. Jenomže minuta není zrovna málo času, a kahau jsem si proto nevyfotil. Ani neprohledl. To nevadí. Byli jsme tam a byli jsme na pevnině, fajn. Bylo mi všechno jedno. Brzy budeme doma.

Více nejen o Hance, ale i o celém projektu ochrany mořských želv a o tom, jak pomoci, se dozvíte na webu www.morskezelvy.cz. Nezkračenou verzi mého indonéského deníku pak na adrese <http://petr.juracka.eu/indonesie2019>, a kdybyste se chtěli začít ještě víc, můžete tak učinit na www.zezivotafotografy.cz. ■

Víte, co jsou to smíšené pocity? Třeba moment, kdy víte, že cesta úspěšně končí. Nevyplavil jsem foták, neutopil ani rodinu ve vlnách v malé loďce na širém moři. Děti překonaly stovky štipanců od komárů, Zuzka precizně vyčistila a dezinfikovala moje rány na neobydleném ostrově... Zvládli jsme celodenní přesun autem na rovníkovém Borneu, nenechali se okrást ani si neuhnali úžeh. A pak, pár hodin před odletem, si urazim kus zubu během čištění oblíbeného fotografického stativu. Jak říkám, takové ty smíšené pocity... za chvíli jsme doma!

BALI, 22. ÚNORA 2019, 10:10